

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
Factors Affecting Graduation Periods of The Doctoral Degree Students
at the Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital,
Mahidol University

นงนุช พันธูตา¹ ศิริรัตน์ เรืองสวัสดิ์¹ นิภา ภิญโญเสริมรัตน์^{1*} และ ฉัตรชัย เหมือนประสาธา²
Nongnuch Phuntuta¹ Sirirat Ruangsawat¹ Nipa Pinyosermrat^{1*} and Chatchai Muanprasat²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล โดยสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษที่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาตามแผนการศึกษาและนักศึกษที่สำเร็จการศึกษาเกินระยะเวลาแผนการศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 – 2564 จำนวน 43 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคำนวณค่าทางสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีผลกระทบในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา ($\bar{x}$ = 4.55) รองลงมาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x}$ = 4.54) และด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ($\bar{x}$ = 4.52) ในส่วนของปัจจัยที่มีผลกระทบในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา ($\bar{x}$ = 4.48) และ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{x}$ = 4.26) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษที่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาตามแผนการศึกษาและเกินแผนการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมของปัจจัยทั้ง 5 ด้าน แม้ว่าผลการวิจัยจะไม่ปรากฏค่านัยสำคัญทางสถิติ แต่ยังสามารถนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นประโยชน์ โดยเน้นการวิเคราะห์แนวโน้มของข้อมูล ตรวจสอบปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อผลลัพธ์และเสนอแนวทางสำหรับการศึกษาในอนาคต

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาสำเร็จการศึกษา; ระยะเวลาสำเร็จการศึกษา; การศึกษาระดับปริญญาเอก

¹ งานการศึกษาหลังปริญญา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

² สถาบันการแพทย์จักรีนฤพดินทร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

¹ Educator Graduate Education Section, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

² Chakri Naruebodindra Medical Institute, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University.

* Corresponding Author: e-mail: nipa.thi@mahidol.ac.th

Abstract

The objective of this study were to investigate the factors affecting graduation period of the Ph.D. students, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University and compare the opinions of students who graduated within graduation period and graduated beyond the graduation period. The participants recruited in this project are composed of 43 people, who graduated in the academic year 2017 – 2021. Questionnaires were used as a research tool. Data were analyzed using a statistical calculation method including Pearson Product Moment Correlation.

The results showed that the factors affecting graduation period of the Ph.D. students included the students themselves ($\bar{x}$ = 4.55), thesis advisors and the convenience of contacting or communicating with the advisors ($\bar{x}$ = 4.54), academic facility service ($\bar{x}$ = 4.52), student research work and publication ($\bar{x}$ = 4.48) and administration and management of the program ($\bar{x}$ = 4.26).

Analysis of the students who graduated within the study plan period and graduated beyond the study plan period revealed none of the factors that were significantly different. However, even though the research results did not show statistically significant values, it is still possible to present the data in a useful manner by highlighting the analysis of data trends, examining factors that may affect the outcomes, and proposing directions for future studies.

Keywords: factors affecting; graduation period; doctoral degree

หลักการและเหตุผล

แนวทางการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันต้องการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (Thailand Qualifications Framework-TQF) ซึ่งเป็นกรอบการดำเนินงานสำหรับใช้เป็นฐานในการถ่ายโอนหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่จัดทำขึ้นเพื่อควบคุมคุณภาพการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ ซึ่งพัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 และ 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และเพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดการหลักสูตรและเอื้อให้เกิดความร่วมมือกับองค์กรภายนอกและสร้างแนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้มีความกระชับและชัดเจนมากขึ้น โดยมีหน่วยงานหลักในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คือ บัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจะมีโครงสร้างการดำเนินงานเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย ส่วนการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษานั้นจะมีลักษณะที่แตกต่างจากการเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป เพราะการรับเข้าศึกษาต่อจะ

รับผู้ที่สำเร็จการศึกษามาแล้ว และในบางหลักสูตรจะเน้นการวิจัยก่อนการสำเร็จการศึกษา แต่ในปัจจุบันพบว่าในด้านคุณภาพการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาที่ตอบสนองในเชิงนโยบายระดับประเทศมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ จนน่าเป็นห่วง ในขณะที่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และวัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยีในทุกประเทศก้าวรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ไปสู่บัณฑิตวิชาการและนักปฏิบัติ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับมืออาชีพ (สีปงษ์ ปราบใหญ่ และคณะ, 2562) สำหรับผู้ศึกษาในระดับปริญญาเอกในสถาบันการศึกษา จะมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ออกเผยแพร่ในระดับนานาชาติ สำหรับมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตและผลงานวิจัยที่มีคุณภาพในหลายสาขาวิชา มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพสูงตามแนวทางและนโยบายการพัฒนาประเทศ จัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการอันหลากหลายของผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตที่มี

ความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

การจัดการเรียนการสอนในระดับระดับบัณฑิตศึกษา ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอก เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยดำเนินการในการบริหารจัดการด้านการศึกษา การจัดกิจกรรมการสอน และการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยเกณฑ์ของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาสำหรับผู้เข้าศึกษาวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จะใช้ระยะเวลาสูงสุดของหลักสูตร ไม่เกิน 8 ปี ส่วนผู้ที่เข้าศึกษาด้วยวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จะใช้ระยะเวลาสูงสุด ไม่เกิน 6 ปี ส่วนข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2563 ซึ่งได้ระบุระยะเวลาของการศึกษาให้เป็นไปตามแผนการศึกษาที่ปรากฏในเอกสารรายละเอียดหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย โดยหลักสูตรระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่จะกำหนดระยะเวลาแผนการศึกษาอยู่ที่ 3 ปี

แม้ว่าคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีจะมีการกำหนดระยะเวลาการศึกษาในเล่มหลักสูตรอย่างชัดเจน แต่ยังคงมีผู้สำเร็จการศึกษาที่ใช้ระยะเวลาการศึกษาเกินกว่าแผนการศึกษาอยู่จำนวนมาก จากรายงานสรุปข้อมูลระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษาของหน่วยประกันคุณภาพการศึกษา งานการศึกษาหลังปริญญา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ระหว่างปีการศึกษา 2560 – 2564 พบว่าผู้สำเร็จการศึกษา ใช้ระยะเวลาศึกษาเฉลี่ย 5.38, 4.57, 4.01 5.16 และ 4.43 ปีตามลำดับ หากพิจารณาจากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดต่อจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาภายในแผนการศึกษา ในปีการศึกษา 2560 มีผู้สำเร็จการศึกษา 18 คน (สำเร็จการศึกษาภายในแผนการศึกษา 1 คน) ปีการศึกษา 2561 มีผู้สำเร็จการศึกษา 17 คน (สำเร็จการศึกษาภายในแผนการศึกษา 1 คน) ปีการศึกษา 2562 มีผู้สำเร็จการศึกษา 21 คน (สำเร็จการศึกษาภายในแผนการศึกษา 3 คน) ปีการศึกษา 2563 ผู้สำเร็จศึกษา 25 คน (ไม่มีผู้สำเร็จการศึกษาภายในแผนการศึกษา) ปีการศึกษา 2564 ผู้สำเร็จการศึกษา 13 คน (สำเร็จการศึกษาภายในแผนการศึกษา 1 คน)

จากตัวเลขที่ปรากฏพบว่ามีนักศึกษาเกือบทั้งหมดที่ใช้ระยะเวลาสำเร็จการศึกษา เกินกว่าแผนการศึกษาที่หลักสูตรกำหนด จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาเอก ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จึงได้ศึกษาทฤษฎีปัจจัยเชิงสาเหตุ เพื่อใช้ในการสร้างโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา โดยตัวแปรต้นคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอกคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ประกอบด้วย คุณลักษณะด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ด้านแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ และการบริหารจัดการหลักสูตร สำหรับตัวแปรตาม คือ จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษาของหลักสูตร และนักศึกษาที่สำเร็จภายในแผนการศึกษาของหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์สาเหตุ และใช้เป็นข้อมูลในการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารการศึกษา และหลักสูตรในการวางแผนจัดการเรียนการสอน การบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วิธีการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย และโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี รหัสโครงการ COA. MURA2022/371 วันที่ 8 มิถุนายน 2565 และ COA. MURA2023/402 วันที่ 28 พฤษภาคม 2566

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเฉพาะเจาะจง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกชาวไทยทุกสาขาวิชา (จำนวน 5 สาขาวิชา) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ใน

ปีการศึกษา 2560 - 2564 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 43 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยคำถาม 2 ลักษณะ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ระยะเวลาที่เริ่มทำวิทยานิพนธ์ เกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้า สถานภาพการทำงานขณะศึกษา และประสบการณ์การในการทำวิจัยก่อนเข้าศึกษาระดับปริญญาเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ด้านบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ 3) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา 4) ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา และ 5) ด้านนักศึกษา โดยใช้ที่เป็นคำถามลักษณะแบบสอบถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเป็น 5 ระดับ โดยเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นปัจจัยที่ระบุเกิดขึ้นน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษามากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษามาก

ระดับ 3 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษาน้อย

ระดับ 2 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษาน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีจุดมุ่งหมายให้เสนอแนะปัจจัยในด้านอื่นๆ เพื่อรวบรวมปัจจัยที่จะช่วยให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด โดยจัดความถี่ข้อเสนอแนะที่มากที่สุด 3 อันดับแรก

สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ใช้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาแบบสอบถามขึ้นเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับการวิจัยในแต่ละด้าน จากนั้นนำมาหาค่า IOC ของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย $\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

$$N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

โดยเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องการตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามประกอบด้วย ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของทุกข้อของแบบสอบถามต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากการทดสอบพบว่าแบบสอบถามของงานวิจัยนี้มีค่า IOC ระหว่าง 0.85 - 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทำการสืบค้นข้อมูลรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2560 - 2564 ฐานข้อมูลของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล โดยจัดแยกรายชื่อตามรายหลักสูตรและปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

2) ทำหนังสือจากต้นสังกัดของผู้วิจัย แจ้งขอความอนุเคราะห์กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยการส่งจดหมายราชการไปยังหัวหน้าภาควิชา/ หัวหน้ากลุ่มสาขาวิชา และประธานหลักสูตร เพื่อขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2560 -2564 ร่วมตอบสอบถาม และส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อร่วมตอบแบบสอบถาม ผ่านระบบโปรแกรมออนไลน์ (Google form)

3) รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ ระยะเวลา จำนวน 30 วัน

4) นำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

5) ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามการวิจัย จะนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยตัวแปรต่าง ๆ จะถูกนำมาแปลงรหัสเพื่อเปลี่ยนสภาพข้อมูลให้อยู่ในรูปตัวเลขแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติ ภายใต้คำแนะนำของนักสถิติ ภาควิชาระบาดวิทยา คณิต และชีวสถิติ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ที่ทำให้สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา หรือล่าช้ากว่าแผนการศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาภายในแผนการศึกษา และสำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษา กับปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ในรายปัจจัย ใช้เกณฑ์ประมาณค่าของเบสต์ (Best, 1978) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาศึกษาการสำเร็จการศึกษามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาศึกษาการสำเร็จการศึกษามาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาศึกษาการสำเร็จการศึกษาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาศึกษาการสำเร็จการศึกษาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ปัจจัยนั้นส่งผลต่อระยะเวลาศึกษาการสำเร็จการศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด มาจัดลำดับความถี่ และนำเสนอข้อมูลค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน

ผลการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.7 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 16.3 อายุขณะเข้าศึกษา ส่วนใหญ่มากกว่า 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาอยู่ระหว่าง 41 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.6 อายุระหว่าง 31 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.6 อายุระหว่าง 36-40 คิดเป็นร้อยละ 16.3 อายุระหว่าง 26 - 30 คิดเป็นร้อยละ 4.7 และไม่มีผู้มีอายุระหว่าง 20 - 25 ปี เรียนในระดับปริญญาเอก ในส่วนของสถานภาพขณะศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 41.9 และสถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.3 ส่วนระยะเวลาที่ใช้ศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เวลามากกว่า 4 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมาคือมากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.5 ระยะเวลามากกว่า 3 ปีแต่ไม่เกิน 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.0 และระยะเวลามากกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.7 สำหรับระยะเวลาเริ่มทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่ใช้เวลามากกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมาคือ ใช้ระยะเวลา 2 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.6 ใช้ระยะเวลา มากกว่า 1 - 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.3 และใช้ระยะเวลา 6 เดือน - 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.3 ในส่วนของเกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าศึกษาส่วนใหญ่มากกว่า 3.50 คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมาคือมากกว่า 3.25 - 3.50 คิดเป็นร้อยละ 16.3 และมากกว่า 3.00 - 3.25 คิดเป็นร้อยละ 14.0 ในส่วนของสถานภาพการทำงานขณะที่เรียนในหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เรียนและทำงานไปด้วย คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมาคือทำงานแล้วและลา มาศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 23.3 ในส่วนของประสบการณ์

ในการทำวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 62.8 รองลงมาคือมีประสบการณ์ แต่ยังไม่มียผลงานตีพิมพ์ คิด

เป็นร้อยละ 23.3 และไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย คิดเป็นร้อยละ 14.0 รายละเอียดข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (43)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	7	16.3
หญิง	36	83.7
อายุ		
20 - 25 ปี	-	-
26 - 30 ปี	2	4.7
31 - 35 ปี	8	18.6
36 - 40 ปี	7	16.3
41 - 45 ปี	11	25.6
มากกว่า 45 ปี	15	34.9
สถานภาพการสมรส		
โสด	24	55.8
สมรส	18	41.9
หย่า	1	2.3
ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา		
ไม่เกิน 2 ปี	-	-
มากกว่า 2 ปีแต่ไม่เกิน 3 ปี	2	4.7
มากกว่า 3 ปีแต่ไม่เกิน 4 ปี	3	7.0
มากกว่า 4 ปีแต่ไม่เกิน 5 ปี	21	48.8
มากกว่า 5 ปี ขึ้นไป	17	39.5
เกรดเฉลี่ยสะสมแรกเข้าศึกษา		
น้อยกว่า 2.50	-	-
มากกว่า 2.50 - 2.75	-	-
มากกว่า 2.75 - 3.00	-	-
มากกว่า 3.00 - 3.25	6	14.0
มากกว่า 3.25 - 3.50	7	16.3
มากกว่า 3.50	30	69.8
สถานภาพการทำงานขณะที่เรียนในหลักสูตร		
ทำงานแล้วและลามาศึกษาต่อ	10	23.3
สถานภาพการทำงานขณะที่เรียนในหลักสูตร	33	76.7
ยังไม่ได้ทำงาน	0	0
ประสบการณ์ในการทำวิจัย (ก่อนเข้าเรียนในระดับปริญญาเอก)		
เคยมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ	27	62.8
มีประสบการณ์ แต่ยังไม่มียผลงานตีพิมพ์	10	23.3
ไม่มีประสบการณ์	6	14.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบในรายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษา ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามที่สำเร็จการศึกษาภายใน

ระยะเวลาตามแผนการศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการสำเร็จ

การศึกษา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังตารางที่ 2 ประกอบด้วย

ด้านนักศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.55 ประเด็นความคิดเห็นเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเวลาในการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 4.70 ลำดับถัดมา ความรู้ความเข้าใจในแผนการศึกษามีคะแนนเฉลี่ย 4.62 และความเชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีชื่อเสียงของงานวิจัย มีคะแนนเฉลี่ย 4.30

ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.54 ประเด็นความคิดเห็นเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ตรงในหัวข้อวิทยานิพนธ์ มีคะแนนเฉลี่ย 4.72 ลำดับถัดมาอาจารย์ที่ปรึกษาสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ได้ดี และมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ ข้อกำหนดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 4.62 ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาในการวางแผนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คะแนนเฉลี่ย 4.60 บุคลากรความรู้ต่าง ๆ ช่วยให้นักศึกษาเกิดปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ คะแนนเฉลี่ย 4.58 มีการกำหนดเป้าหมายในการให้คำปรึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษาเป็นหลัก คะแนนเฉลี่ย 4.51 มีการจัดตารางเวลาให้นักศึกษาได้พบหรือติดตามความก้าวหน้าในการทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอ คะแนนเฉลี่ย 4.46 แนะนำสถานที่จัดประชุมทางวิชาการ หรือวารสารทางวิชาการให้นักศึกษาเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย คะแนนเฉลี่ย 3.39 และ แนะนำแหล่งทุนวิจัยให้นักศึกษา หรือมีทุนวิจัยให้นักศึกษาใช้ในการดำเนินการวิจัย คะแนนเฉลี่ย 3.32

ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.52 ประเด็นความคิดเห็นเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ งานบริหารทรัพยากรการเรียนรู้ออนไลน์ ห้องสมุด คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีหนังสือ ตำรา

วารสาร หรือห้องสมุดมหาวิทยาลัยรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และการสืบค้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้อย่างเพียงพอและง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล มีคะแนนเฉลี่ย 4.53 และภาควิชา/กลุ่มสาขาวิชา/สาขาวิชา มีอุปกรณ์ช่วยสนับสนุนในการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต สำหรับนักศึกษา เพื่อค้นคว้า สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ผ่านเครือข่ายอย่างเพียงพอ คะแนนเฉลี่ย 4.48

ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.48 ประเด็นความคิดเห็นเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสามารถในการสรุปข้อมูลงานวิจัยเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ มีคะแนนเฉลี่ย 4.60 ลำดับถัดมา คือ ทักษะ การอ่าน การเขียนภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้ในการในการเขียนงานวิจัย มีคะแนนเฉลี่ย 4.55 ความรู้ความเข้าใจในการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้องและความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 4.53 ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัย มีคะแนนเฉลี่ย 4.51 ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการทำวิจัย คะแนนเฉลี่ย 4.44 มีความสามารถในการกำหนดหัวข้อและโครงร่างงานวิจัย มีคะแนนเฉลี่ย 4.41 และการเลือกประเภทวารสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยได้อย่างเหมาะสม และระยะเวลาที่รอในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.37

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.30 ประเด็นความคิดเห็นเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำวิจัย คะแนนเฉลี่ย 4.44 เนื้อหารายวิชาที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหา และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้มีการฝึกทักษะการค้นคว้าองค์ความรู้จากแหล่งต่างๆ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.37 และความเหมาะสมของหน่วยกิตหรือภาระงาน (work Load) ตลอดหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ย 4.02

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านจากมากที่สุดไปถึ้นน้อยที่สุด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา	ตามแผนการศึกษา (n = 2)	เกินแผนการศึกษา (n = 41)	Total (n = 43)	P Value
	$\bar{x}$ (SD)	$\bar{x}$ (SD)	$\bar{x}$ (SD)	
ด้านนักศึกษา			4.55 (0.44)	0.147
การบริหารจัดการเวลาในการศึกษา	5.00 (0.00)	4.70 (0.46)	4.72 (0.45)	0.379
ความรู้ความเข้าใจในแผนการศึกษา	5.00 (0.00)	4.60 (0.54)	4.62 (0.53)	0.320
ความเชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีชื่อเสียงของงานวิจัย	5.00 (0.00)	4.26 (1.02)	4.30 (1.01)	0.320
ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา			4.54 (0.69)	0.757
มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ตรงในหัวข้อวิทยานิพนธ์	4.50 (0.70)	4.73 (0.50)	4.72 (0.50)	0.531
มีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ ข้อกำหนดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์	4.50 (0.70)	4.63 (0.76)	4.62 (0.75)	0.809
สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ได้ดี	4.50 (0.70)	4.63 (0.82)	4.62 (0.81)	0.823
ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ			4.52 (0.77)	0.613
งานบริหารทรัพยากรการเรียนรู้ (ห้องสมุดคณะฯ) หรือห้องสมุดมหาวิทยาลัย ให้บริการเชื่อมโยงข้อมูลทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถาบันอื่น เพื่อความสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า	4.00 (1.41)	4.56 (0.79)	4.53 (0.79)	0.337
ภาควิชา/กลุ่มสาขาวิชา มีอุปกรณ์ช่วยสนับสนุนในการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตสำหรับนักศึกษา เพื่อค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ผ่านเครือข่ายอย่างเพียงพอ	4.50 (0.70)	4.51 (0.80)	4.48 (0.83)	0.983
ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา			4.48 (0.46)	0.790
ความสามารถในการสรุปข้อมูลงานวิจัยเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	4.50 (0.70)	4.60 (0.49)	4.60 (0.49)	0.933
ทักษะการอ่าน การเขียนภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้ในการเขียนงานวิจัย	4.50 (0.70)	4.56 (0.59)	4.55 (0.58)	0.888
ความรู้ความเข้าใจในการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้องานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4.50 (0.70)	4.53 (0.50)	4.53 (0.50)	0.921
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร			4.30 (0.73)	0.173
เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำวิจัย	5.00 (0.00)	4.41 (0.83)	4.44 (0.82)	0.333
เนื้อหารายวิชาที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหา	5.00 (0.00)	4.34 (0.82)	4.37 (0.81)	0.270
มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้มีการฝึกทักษะการค้นคว้าองค์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ	5.00 (0.00)	4.34 (0.69)	4.37 (0.69)	0.191

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม
สำหรับข้อเสนอแนะที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นในแต่ละด้านที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย

ด้านนักศึกษา ประกอบด้วย 1) ควรมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีการบริหารเวลาที่เหมาะสมระหว่างการเรียน การทำงาน และชีวิตครอบครัวให้เหมาะสม มีการกำหนดช่วงเวลาการทำงานวิจัยให้ชัดเจน และมีความสม่ำเสมอในการกำหนด

ความก้าวหน้าทางวิทยานิพนธ์ของตนเอง 2) เพิ่มพูนทักษะด้านการทำวิจัยของตนเองอยู่เสมอ อาทิเช่น การศึกษาระเบียบวิธีวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้อง เพิ่มเติมทักษะภาษาต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ 3) ควรมีศึกษาหาแหล่งทุนสนับสนุนการทำวิจัย ทั้งจากแหล่งทุนภายในประเทศหรือจากต่างประเทศ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ การมีเพื่อนที่ดีที่พร้อมที่จะร่วมเรียนรู้และให้คำแนะนำ เป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน ช่วยกันให้คำปรึกษาในงานวิจัย ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประกอบด้วย 1) ควรมีการจัดสรรเวลาและภาระงานในการให้คำปรึกษาด้านงานวิจัยสำหรับนักศึกษาให้เหมาะสม มีความพร้อมในการให้คำปรึกษาทั้งด้านงานวิจัย ด้านหน้าที่การงาน และเรื่องส่วนตัว 2) เพิ่มช่องทางการติดตามความก้าวหน้าทางวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาผ่านทางระบบออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สำหรับนักศึกษาที่อยู่ต่างจังหวัด 3) ความคาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ต้องการให้นักศึกษาส่งผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่มีค่าเกณฑ์หรือดัชนีชี้วัดคุณภาพของวารสารสูง (Impact Factor) อาจเป็นสาเหตุทำให้ระยะเวลาการรอเผยแพร่ผลงานทางวิชาการนานขึ้น

ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ

ประกอบด้วย 1) ควรเพิ่มแหล่งค้นคว้าทางวิชาการออนไลน์ที่หลากหลายสาขาความรู้และครอบคลุมทุกวารสารงานวิจัยของต่างประเทศ 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมการใช้งานเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ช่วยในการช่วยสืบค้นข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ให้แก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ 3) เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของห้องสมุดควรมีความกระตือรือร้นในการให้บริการและมีความรอบรู้ในงานที่เกี่ยวข้องกับวารสารงานงานวิจัย เป็นผู้ช่วยค้นคว้าชี้แนะแหล่งข้อมูล

ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา

ประกอบด้วย 1) ควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาการในการทำวิทยานิพนธ์ของตนเองให้ชัดเจน โดยเริ่มตั้งแต่การเสนอโครงร่างวิจัย การสอบวิทยานิพนธ์ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย 2) บัณฑิตวิทยาลัย ควรมีการนำเทคโนโลยีหรือโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในการจัดรูปแบบเล่มวิทยานิพนธ์ให้แก่นักศึกษา 3) ควรมีหน่วยงาน

สนับสนุนกลางที่คอยให้คำปรึกษาด้านการจัดทำวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำด้านวิเคราะห์ข้อมูล

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

ประกอบด้วย 1) ควรมีรายวิชาเลือกที่หลากหลายให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความสนใจ ส่วนรายวิชาภาคบรรยายควรเป็นรายวิชาที่เรียนเนื้อหาในเชิงลึก 2) ในทุกวิชาของหลักสูตรควรมีการบูรณาการรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยสอดแทรกการเรียนการสอนไปด้วย 3) ควรจัดระบบการติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัยของนักศึกษา โดยไม่ควรปล่อยให้เป็นที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงอย่างเดียว

การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาเกินกว่าแผนการศึกษาของหลักสูตร โดยปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ การบริหารจัดการเวลาในการศึกษา โดยหากพิจารณาจากช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่อยู่ในช่วงวัยทำงาน และมากกว่าครึ่งเป็นผู้ที่ทำงานและเรียนไปด้วย ทำให้ผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบในหลายหน้าที่ อาทิเช่น หน้าที่การเป็นนักศึกษา หน้าที่ความรับผิดชอบด้านการงาน และด้านครอบครัว ทำให้ขาดการจัดสรรเวลาด้านการเรียนและการทำวิจัยไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้การศึกษาใช้ระยะเวลานานมากขึ้น โดยจะสามารถอภิปรายในรายปัจจัยได้ดังนี้

ด้านนักศึกษา

โดยปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุดอันดับแรก โดยประเด็นที่เป็นปัญหา ได้แก่ ผู้เรียนควรมีการบริหารจัดการเวลาในการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต้องมีวินัยในตนเอง ควรตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งด้านการเรียนและส่วนตัว และ มีการจัดตารางเวลาเพื่อกำหนดการเข้าปรึกษาหรือรายงานความก้าวหน้าในการทำวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ Juliann S McBrayer และคณะ (2018) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการรับรู้ความสามารถของตนเองและระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาภาวะผู้นำทางการศึกษา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าความเชื่อมั่นในตนเองมีบทบาทสำคัญในการกำหนด

ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาปริญญาเอก ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูงมักมีแนวโน้มสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้น โดยมีปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมและการพัฒนาทักษะการบริหารเวลาเป็นตัวช่วยเสริม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา และ ธนายุส ธนธิตี (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระยะเวลาที่กำหนดของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่า ด้านพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่าถ้า นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเรียนที่ดี ตั้งใจเรียน มีการทบทวนการเรียนอย่างสม่ำเสมอ และความรับผิดชอบต่อภาระเรียน ก็จะทำให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายในกำหนด รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมณีธรรมา มาเชค (2565) ซึ่งทำการวิจัย เรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านคุณลักษณะของนิสิต เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการสำเร็จการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของนิสิตว่าจะมีความตั้งใจ ขยัน มุ่งมั่น และพยายามสู่ความสำเร็จ มีการวางแผนการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีความรับผิดชอบต่อ ความอดทน ความขยันหมั่นเพียรใฝ่รู้และใฝ่เรียน และมีความพร้อมด้านสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรงในการศึกษาและค้นคว้าเพื่อทำดุษฎีนิพนธ์อย่างต่อเนื่องก็สามารถบรรลุความสำเร็จได้

ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุด โดยประเด็นที่เป็นปัญหาได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่นักศึกษาดำเนินการวิจัย มีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง สามารถให้คำแนะนำข้อกำหนด ขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในงานวิจัยได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักศึกษาพบปัญหาในทั้งเรื่องเรียน และเรื่องส่วนตัว โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมณีธรรมา มาเชค (2565) ซึ่งทำการวิจัย เรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ไม่ว่าจะเรื่องการให้คำปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ ความรับผิดชอบเอาใจใส่และให้เวลาต่อนิสิต คุณวุฒิ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา และการถ่ายทอดของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่สามารถให้คำแนะนำการทำวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนบรรลุเป้าหมายจนสำเร็จการศึกษาได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลของการสำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น และยังสอดคล้องกับ วรณีย์ ชลนภาสภิตย์ และคณะ (2563) ซึ่งทำวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ช่วยผลักดันให้นักศึกษาทำงานได้เสร็จทันเวลาและจบได้เร็วขึ้น การมีอาจารย์ที่ปรึกษาที่คุยกันรู้เรื่องและเข้าใจนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเชื่อมั่นว่าจะสามารถเรียนจบปริญญาเอกได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Young et al. (2019) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักศึกษาปริญญาเอก โดยใช้การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจากนักศึกษาในหลายสาขาวิชา พบว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักศึกษา ด้านคุณภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ความสามารถในการให้คำแนะนำและสนับสนุนจากอาจารย์ที่ปรึกษามีผลอย่างมากต่อการพัฒนาและความก้าวหน้าของนักศึกษา แต่ไม่สอดคล้องกับผลวิจัยของวันวิสาข์ แก้วสมบุญ และคณะ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยพบว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิจัย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจาก อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทักษิณทุกท่านเอาใจใส่ลูกศิษย์อย่างสม่ำเสมอ พยายามติดต่อเพื่อรับทราบข้อมูลความก้าวหน้าของนิสิตจากบัณฑิตวิทยาลัยตลอดเวลา

ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุดโดยประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ งานบริหารทรัพยากรการเรียนรู้ ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล ควรมีการจัดเตรียม

หนังสือ ตำรา วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ในสาขาที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลงานวิจัยกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนมีการปรับปรุงระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ความทันสมัยอยู่เสมอ มีการสำรวจความต้องการจากผู้ใช้งาน อาทิเช่น คณาจารย์ นักศึกษา นักวิจัยของหลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการจัดหาหนังสือ ตำรา วารสารงานวิจัยให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ผู้ใช้งานให้มากขึ้น ให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการบอกรับเป็นสมาชิกฐานข้อมูลออนไลน์ รวมถึงบุคลากรหรือบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด ควรมีความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ สามารถแนะนำประเภทของหนังสือ ตำรา วารสารและงานวิจัยในศาสตร์ความรู้ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยสอดคล้องกับภาระงานวิจัยของของวิยณา นิลเนียม และคณะ (2556) พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตที่อยู่ในระดับมาก พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะใช้ห้องสมุดค้นคว้างานวิจัย เพราะห้องสมุดของสถานศึกษามีหนังสือมากมายให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ หอมหวล นาถ้ำเพชร (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การ ออกกำลังกายและการกีฬา มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าปัจจัยด้านบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการที่สำคัญ ได้แก่ สำนักหอสมุดและแหล่งศึกษาค้นคว้าให้บริการที่สะดวกและรวดเร็ว มีอุปกรณ์ช่วยสนับสนุนในการเรียนรู้เพียงพอและทันสมัย บรรยากาศในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเหมาะสม มีการบริการเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันอื่น

ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปัจจัยที่เป็นปัญหามาก โดยประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการสรุปข้อมูลงานวิจัยเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ การขาดทักษะการอ่านและการเขียนงานวิจัยด้วยภาษาต่างประเทศให้กระชับและถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนการขาดการความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัย และการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อ

งานวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และ ชัญญา อภิบาลกุล (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/ การศึกษาอิสระ และด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า การเขียนรายงาน อภิปรายผลและเสนอแนะผลการวิจัย และการตัดสินใจเลือกหัวข้อและวิเคราะห์ปัญหาในการทำวิจัย รวมถึงการใช้ภาษาในการเขียนรายงานการวิจัยให้กระชับ ชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการ และความเข้าใจในรูปแบบ วิธีการเขียนบทความ เพื่อลงตีพิมพ์ในสารวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดาพร ปทุมวี (2553) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้ด้านวิชาการของนักศึกษา คือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ไม่เพียงพอ

ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับปัจจัยที่เป็นปัญหามาก โดยประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรควรเป็นรายวิชาที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำวิจัย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้มีการฝึกทักษะการค้นคว้าองค์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ อีกทั้งเนื้อหารายวิชาควรช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาอันนำไปสู่ทักษะการทำงานวิจัยมีคุณภาพ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้มีการฝึกทักษะการค้นคว้าองค์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงเพชร วอนวัฒนา (2563) ได้ศึกษาปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้าและสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าด้านการบริหารจัดการหลักสูตร เป็นปัจจัยที่เป็นปัญหามากที่สุด สำหรับในส่วนประเด็นความเหมาะสมของหน่วยกิตหรือภาระงาน (Work Load) ตลอดหลักสูตร พบว่าเป็นประเด็นปัญหาน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องจากหลักสูตรในระดับปริญญาเอก ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีแผนการเรียนที่หลากหลาย อาทิเช่น แผนการเรียนที่ทำงานวิจัยเพียงอย่างเดียว (Research only) แผนการเรียนที่เรียนภาคทฤษฎีและทำวิจัย (Coursework and Research)

แผนการเรียนที่รับนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อระดับปริญญาเอก (For applicants with a Bachelor's degree) แผนการเรียนที่รับนักศึกษาระดับปริญญาโทต่อระดับปริญญาเอก (For applicants with a Master's degree) จึงทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกแผนการศึกษาที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับบริบทของตนเอง ตั้งแต่แรกเข้าศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณัฐธามาเชค (2565) ซึ่งทำการวิจัย เรื่อง โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประสิทธิภาพการสำเร็จการศึกษาเป็นไปในทิศทางลบ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากหลักสูตรดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน กระบวนการรายวิชาสัดส่วนของเนื้อหาวิชาการระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้และปฏิบัติการวิชาชีพบริหารการศึกษา

ข้อจำกัดของงานวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนน้อย เนื่องจากมีผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 43 คน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามเพียงร้อยละ 60 ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามในการติดต่อส่งประชาสัมพันธ์ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และผ่านประธานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ถึงจำนวน 3 ครั้ง และเพิ่มระยะเวลาตอบแบบสอบถามออกไปจาก 30 วัน เป็น 45 วัน นอกจากนี้ในการตอบแบบสอบถามผู้ของกลุ่มตัวอย่างวิจัยไม่สามารถติดตามได้ว่ามีใครที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถาม จึงทำให้ไม่สามารถติดตามที่ยังหลักสูตรต้นสังกัดได้ เนื่องจากเป็นข้อกำหนดทางจริยธรรมการวิจัย ส่งผลให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาตามแผนการศึกษาเพียง 2 คน และผู้สำเร็จการศึกษาเกินแผนการศึกษา 41 คน ส่งผลให้เกิดรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ

การสรุปผลการวิจัยและประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การสรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะ

แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก ปัจจัยที่เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านนักศึกษา รองลงมา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ในส่วนของปัจจัยที่เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรตามลำดับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้ทราบถึงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

2) เพื่อนำข้อมูลปัญหาในรายปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก เสนอแก่ผู้บริหารในพันธกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงคุณภาพด้านการบริหารจัดการหลักสูตรระดับปริญญาเอกในเชิงนโยบาย และเป็นข้อมูลเสนอแนะแนวทางแก่หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ในการวางแผนการจัดการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้ศึกษาในระดับปริญญาเอก ควรเป็นผู้ที่มีการบริหารจัดการเวลาที่ดี มีเป้าหมายชัดเจนทั้งด้านการเรียน การทำงาน และครอบครัว ควรมีความตั้งใจจริง มีความมุ่งมั่น ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคที่พบ ต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดีทั้งทางกายและจิตใจ และหากพบปัญหาและอุปสรรคในด้านการเรียนและส่วนตัว ควรรีบปรึกษาบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ สำหรับด้านการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นนักวางแผนที่ดี มีการกำหนดช่วงเวลาการทำงานวิจัยให้อยู่ในกรอบเวลาของหลักสูตร ควรหมั่นศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัย เพิ่มเติมทักษะการเขียนงานวิจัยด้วยภาษาต่างประเทศให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการเสนอความก้าวหน้าของงานวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวารสารต่างประเทศที่เหมาะสมกับการเผยแพร่งานวิจัยใน

สาขาที่เกี่ยวข้อง พยายามศึกษาหาแหล่งทุนเพื่อขอสนับสนุนค่าใช้จ่ายในทำงานวิจัย หรือทุนสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิจัยในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการส่งงานวิจัยเผยแพร่ในระดับนานาชาติได้เร็วขึ้น

2) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา ควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาการทำงานวิจัยให้นักศึกษา มีการจัดเวลาและสถานที่ให้นักศึกษาได้เข้าพบเพื่อรายงานความก้าวหน้าทางงานวิจัยได้อย่างสะดวกและสม่ำเสมอ จัดหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการทำงานวิจัย หรือใช้จ่ายทางการศึกษาให้แก่ศึกษาในระหว่างการศึกา เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ควรมีการแนะนำประเภทและเงื่อนไขการรับเผยแพร่งานวิจัยในระดับนานาชาติ และที่สำคัญการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา จะช่วยทำให้งานวิจัยสำเร็จได้เร็วขึ้น

3) ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามชี้ให้เห็นว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาเอก ควรมีส่วนในการช่วยกำกับดูแลนักศึกษาระบบการทำงานวิจัยให้มากขึ้น ไม่ควรปล่อยให้อยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงอย่างเดียว หลักสูตรควรจัดเตรียมบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถคอยให้คำปรึกษาหรือช่วยแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ให้แก่นักศึกษา อาทิเช่น การให้คำแนะนำกระบวนการลงทะเบียนและการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษา กระบวนการจัดทำวิทยานิพนธ์ออนไลน์ การแนะนำขั้นตอนการจัดส่งหรือรับเอกสารผ่านระบบออนไลน์ของบัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรควรอบรมให้เจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาของหลักสูตรให้มีความรู้ความสามารถที่จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิคที่ไม่เกี่ยวกับงานวิจัยให้แก่ศึกษา และคอยเป็นผู้ประสานงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา เพื่อกระตุ้นให้กระบวนการทำงานวิจัยของนักศึกษาเป็นไปตามกรอบเวลาที่หลักสูตรกำหนด

4) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ควรเพิ่มช่องทางการฝึกประสบการณ์การทำงานวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาเอกให้มากขึ้น เน้นการเรียนรู้นอกตำรา มีการสร้างเครือข่ายเพื่อทำความร่วมมือในการทำงานวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ จาก

งานวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือกับนักศึกษาหรือคณาจารย์จากต่างสถาบัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ให้ทุนสนับสนุนภายใต้โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R2R) สำหรับบุคลากรของคณะฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูลวิจัย และขอขอบคุณนักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ดิลกรัตน์ โคตรสุมาตย์ และ ชัญญา อภิบาลกุล. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(3), 17-27.
- ธิดาพร ประทุมวี. (2553). *ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/253450>
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. (2565, 18 กันยายน). *สถิตินักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร Grad MIS. <https://graduate.mahidol.ac.th>
- ปุ่นนิษฐา มาเชค. (2565). โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *HRD Journal*, 13(1), 8-28.

- พวงเพชร วอนวัฒนา. (2563). ปัจจัยในการสำเร็จ การศึกษาล่าช้าและสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์*, 5(2), 50-64.
- ภารดี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา และ ธนายุส ธนธิตี. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาในระยะเวลาที่กำหนดของ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 14(3), 120-134.
- วันวิสาข์ แก้วสมบุญรณ์, ทรงธรรม ธีระกุล, เสาวนีย์ แสงสีด้า และ ศศิธร ดีใหญ่. (2557). *ปัจจัยในการสำเร็จ การศึกษาล่าช้าของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ*. หน่วยงานวิจัยสถาบันบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรรณิ ชลนภาสถิตย์, อรุณี นรินทรกุล ณ อยุธยา, และ พรรณพิมล ก้านนก. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อ ความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกใน ประเทศไทย. *วารสารสุโขทัยธรรมาราช*, 33(2), 93-114.
- วัยณา เนียมนิล, มานพ เสนาพิทักษ์, สุนันทา เอ็มแย้ม, และ กัญยารัตน์ สุไพบุลย์วัฒน. (2556, 3-4 กันยายน). *สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มี ต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษา: คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล* [การนำเสนอผลงานวิจัย]. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ครั้งที่ 3. https://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/ma sters/%E0%B8%9D%E0%B8%AA%E0%B 8%AA/research/3nd/SSPoster.html
- สีบพงษ์ ปราบใหญ่, ยศระวี วายทองคำ, รุ่งรัตนา เจริญ จิตต์, และ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2562). *แนวทางการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใน ศตวรรษที่ 21. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์*, 6(10), 5324-5342.
- หอมหวล นาถ้ำเพชร. (2563). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การ ออกกำลังกายและการกีฬา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิจัย มข. สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 9(1), 187-198.
- Best, W. (1977). *Research in education* (3rd ed.), Prentice Hall.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. *Attitude Theory and Measurement*. P.90-95. Wiley & Son.
- McBrayer, J. S., Melton, T. D., Calhoun, D. W., Dunbar, M., & Tolman, S. (2018). The correlation between self-efficacy and time to degree completion of educational leadership doctoral students. *International Journal of Doctoral Studies*, 13, 413-439. <https://doi.org/10.28945/4138>
- Sonia, N. Y., William, R. V., Mark, A. S., Troy A. R., & Ashley, V. (2019). Factors Affecting PhD Student Success. *International Journal of Exercise Science*, 12(1), 34-45. <https://doi.org/10.70252/CEJT2520>